

Zápis ze 7. jednání Výboru pro indikátory udržitelného rozvoje Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Termín a místo konání

23. května 2017, hlavní budova Úřadu vlády České republiky, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1
- Malá Strana, Atrium – nový tiskový sál

Přítomni

Šárka Daňková (ÚZIS), Aneta Haimannová (ÚV OUR), Tomáš Hák (COŽP UK), Otakar Hampl (MZe), Vanda Horná (MZd), Jiří Hrbek (ČSÚ), Vladimír Hulík (MŠMT), Jaroslav Chyba (Povodní Moravy), Anna Kárníková (ÚV OUR), Olga Kastlová (MD), Jan Kovanda (COŽP UK), Lucie Kureková (ÚV-VVI), Markéta Linxová (MŽP), Milan Maděra (ÚV OUR), Jiří Markl (MV), Bedřich Moldan (COŽP UK), Václav Němec (Rada seniorů), Tereza Ponocná (Cenia), Peter Smolík (Glopolis), Jaroslav Šulc (ČMKOS), Martina Václavíková (MZV), Julius Vávra (MSp), Miloslava Veselá (ČSÚ), Jiří Vrubel (Ekotoxa)

Program jednání

- 1) Informace k implementaci strategického rámce Česká republika 2030
- 2) Diskuse k „šedým indikátorům“
- 3) Různé: Aktuální informace k indikátorům Agendy 2030 (ČSÚ)

Jiří Hrbek (ČSÚ) přivítal přítomné a představil program jednání, který byl jednomyslně přijat.

K bodu programu č. 1: Informace k implementaci Strategického rámce Česká republika 2030

Anna Kárníková (OUR ÚV) představila aktuální stav Strategického rámce Česká republika 2030 (dále jen „ČR 2030“), včetně návazných kroků:

- ČR 2030 byla schválena usnesením vlády ČR ze dne 19. dubna 2017 č. 292
- dokument stanovuje 6 klíčových oblastí, 97 specifických cílů a 192 indikátorů
- usnesení ukládá Odboru pro udržitelný rozvoj Úřadu vlády (dále jen „OUR“) vypracování implementačního plánu s termínem do konce listopadu 2017

Informace k obsahu implementačnímu dokumentu:

Ke každému specifickému cíli bude připravena tzv. karta cíle, která zhodnotí existující opatření a návaznost na další strategické a koncepční dokumenty a jejich opatření, zhodnotí současný stav naplňování, vyhodnotí mezery a představí doporučení k jeho dosažení do roku 2030. Tyto karty budou sloužit jako podklad pro implementační dokument. Jeho součástí tedy bude souhrn doporučení ke specifickým cílům a dále také metodické doporučení pro municipality, popis toho, jak se ČR 2030 vztahuje k evropským a globálním rozvojovým politikám a informace o přístupu ČR ke koherenci politik pro udržitelný rozvoj. Bude v něm také popsána struktura Zprávy o kvalitě života a její udržitelnosti, který bude poprvé vypracována na začátku roku 2020 pro roky 2017 a 2018. Do přípravy implementačního plánu budou zapojeny všechny výbory Rady vlády pro udržitelný rozvoj

Jiří Hrbek (ČSÚ) upozornil na to, že v některých případech musí být význam indikátoru kriticky vyhodnocen i v obecné rovině, nejen vzhledem ke specifickému cíli. Např. podíl orné půdy sice může indikovat míru negativních environmentálních dopadů, nicméně tento indikátor je třeba vnímat také z hlediska jeho významu v kontextu potravinové bezpečnosti.

Anna Kárníková (OUR ÚV) doplnila, že kritické vyhodnocení vztahu mezi cílem a indikátorem bude součástí karet cílů a tedy podkladu pro implementační plán. Karty cílů budou připravovat analytici OUR ve spolupráci s tzv. minitýmy, tedy expertními týmy z rezortů či jiných institucí, které již spolupracovaly na přípravě návrhové části klíčových oblastí ČR 2030.

Jan Kovanda (COŽP UK) požádal, aby se tvorby karet účastnili gestoři indikátorů. Zdůraznil, že indikátory by měly být posouzeny z hlediska všech tří dimenzí udržitelného rozvoje, ne pouze ve vazbě na cíl.

Jiří Markl (MV) se dotázal, jaká bude funkce a cíl implementačního plánu a zda budou doporučení závazná. Doporučil, aby dokument přiblížil finanční stránku implementace. V bodu 6 monitoring a evaluace není struktura zprávy dostačující, mělo by být uvedeno, jak konkrétně se bude průběžně monitorovat, kdy se budou sbírat data k jednotlivým indikátorům atd.

Václav Němec (Rada Seniorů) navrhl, aby na příštím zasedání výboru proběhla diskuse ke konkrétním datům. Ve strategickém rámci postrádá témata terorismu a zajištění míru.

Jaroslav Chyba (Povodí Moravy) se dotázal, jak vypadají indikátorové sady jiných zemí.

Jiří Vrubel (Ekotoxa) se dotázal, zda budou určeny headline indikátory, např. s vazbou na SDGs a zda se počítá s mapovými interpretacemi indikátorů. Přimluvil se za to, aby se se správci monitoringu projednalo dlouhodobé zajištění dat a aby bylo zvaženo mapové zobrazení. Územní disparity se obtížně zobrazují v tabulce, z hlediska kognitivity je důležité obrazové znázornění.

Martina Václavíková (MZV) vyjádřila obavu, že práce na kartách cílů je nad rámec agend členů výboru. Požádala o harmonogram a specifikaci toho, co se od výboru bude v příštích měsících očekávat.

Anna Kárníková (OUR ÚV) upřesnila, že součástí implementačního plánu budou karty cílů, nikoliv indikátorů. Indikátory jsou pouze jedna ze vstupních informací ke kartám. Gestoři jednotlivých cílů budou zapojeni odpovídajícím způsobem. Indikátorový set k ČR 2030 prošel mezirezortním připomínkovým řízením a v této fázi již není prostor indikátory měnit. OUR využívá rezorty jako zpětnovazební fórum, na kterém diskutuje svoji práci. Se zapojením je potřeba počítat zhruba ve stejném rozsahu jako u ČR 2030, ale v kratším časovém rámci, který je vyčleněn na práci na implementačním plánu.

V otázce rozpracování finanční náročnosti implementace cílů má OUR momentálně k dispozici několik návrhů, jak k tomuto tématu přistupovat a bude zpracováno odpovídajícím způsobem tak, aby analýza nešla nad rámec kapacit OUR a byla pro dokument přínosná.

Z hlediska harmonogramu budou nastíněny pouze milníky pro plnění jednotlivých cílů, protože ostatní aspekty specifikuje samotný strategický rámec.

Porovnání s ostatními zeměmi nemusí být nutně relevantní, různé instituce k problematice přistupují rozdílně. Např. globální rámec má 169 podcílů, které jsou srovnatelné s úrovní specifických cílů ČR 2030. Některé vlády vybírají pouze priority, např. německá vláda má cca 40 nebo 50 priorit. Německá strategie ale není zastřešující rámcem, proto srovnání není plně relevantní.

S vypracováním headlinových indikátorů se v rámci návazných kroků nepočítá. O prioritizaci specifických cílů OUR dlouhodobě uvažuje a priority budou specifikovány v souvislosti s tvorbou karet cílů.

Bedřich Moldan (COŽP UK) souhlasil s tím, že karty cílů jsou klíčové. Předpokládá, že v nich bude jasně specifikována vazba na indikátory tak, aby byly indikátory jasně interpretovatelné. Ad hoc pro různé účely se mohou vybírat různé headlinové indikátory, to platí např. u Národní zprávy o plnění Agendy 2030.

Jaroslav Šulc (ČMKOS) upozornil na absenci makroekonomických dat. Cílem celé strategie mělo být vytvoření elementárních podmínek pro rozvoj v regionálním průřezu, tzn. zabránění další divergenci strukturálně postižených regionů. Přidanou hodnotu momentálně netvoří české firmy, ale firmy v cizím vlastnictví, a tato přidaná hodnota (8 % HDP) je odčerpávána z ČR. Žádný indikátor, který by byl schopen toto monitorovat, v ČR 2030 není.

Jiří Hrbek (ČSÚ) vysvětlil, že na řadě proměnných již lze tyto mezikrajové aspekty hodnotit v rámci disagregovaných dat. Indikátor hrubá přidaná hodnota podniků ve strategii je a všechny indikátory se budou dále na národní i nadnárodní úrovni vyvíjet. Analytici OUR teď potřebují především vědět, kdy budou indikátory k dispozici a v jaké časové řadě. Toto by měl řešit právě Výbor pro indikátory.

Bedřich Moldan (COŽP UK) doplnil, že v úvodu indikátorové přílohy je zdůrazněno, že se jedná o otevřenou sadu, u které se předpokládá určitý vývoj. Nové indikátory lze zohlednit v rámci budoucích revizí, kterými by se ale měly zabývat všechny výbory.

Šárka Daňková (ÚZIS) se dotázala, zda ČSÚ dodá všechna data a jaká bude z hlediska harmonogramu role gestorů. K některým cílům je více indikátorů a některé indikátory se opakují, budou se opakovat i v rámci karet cílů? Některé indikátory dále také nejsou pouze jedním číslem, ale celou tabulkou, počítá se tedy s tím, že budou součástí nějaké přílohové tabulky?

Anna Kárníková (OUR ÚV) reagovala na komentář J. Šulce a vysvětlila, že na základě debaty s kolegy z Ministerstva financí je v ČR 2030 tato problematika ošetřena následující formulací: „výkyvy ekonomického cyklu mohou ovlivnit schopnost naplňování strategického rámce, proto bude plnění vytyčených cílů hodnoceno s přihlédnutím k fázi cyklu a ukazatele HDP, HND, reálná spotřeba domácností, platební bilance HDP atd“. Cílem OUR bylo udržet tu linii, že strategické cíle budou hodnoceny navrženými indikátory.

V tuto chvíli si jednotliví analytici vyžádají data od gestorů. V rámci karty je zhodnocen vztah indikátoru k cíli, konstrukce benchmarku, současná hodnota indikátoru a odhad budoucího trendu. Některá data už analytici mají, protože je např. využily v Analýze rozvoje. Chybějící data si vyžádají od gestorů.

Jiří Vrbel (Ekotoxa) upozornil na to, že na úrovni rezortů se vytvoří další řady indikátorů k udržitelnému rozvoji. Datové sady v rámci ČR 2030 by proto mohly být rozšířeny. Např. MAS a RIS mají také vlastní datovou základnu. V návaznosti na stavební zákon existují rozboru udržitelného rozvoje území, kde se sbírají indikátory od roku 2006 na úrovni ORP. Ty jsou v gesci MMR a ORP s nimi již pracují. Doporučil toto vnímat jako příležitost, jak rozšířit existující sadu indikátorů.

Jiří Hrbek (ČSÚ) je názoru, že tyto řady jsou spíše záležitostí dalších strategií. Když indikátor zařadíme do strategie, neznamená to, že statistici rezignují na ostatní indikátory. Existující data budou pro analýzu samozřejmě stále k dispozici.

Jaroslav Šulc (ČMKOS) doplnil, že detaily v územní diferenciaci a v časovém vývoji udávají, kde jsou priority (např. průměrnou měsíční mzdu lze analyzovat jen v tomto detailu).

Anna Kárníková (OUR ÚV) uvedla, že práce na indikátorové sadě k ČR 2030 sloužila jako příležitost pro zmapování toho, kdo jaká data sbírá. Další zdroje bude OUR vést v patrnosti při snaze přistupovat k tématu indikátorů komplexně.

K bodu programu č. 2: Diskuse k „šedým indikátorům“

Jiří Hrbek (ČSÚ) informoval, že v materiálu zůstalo 18 resp. 19 šedých indikátorů, přičemž ČSÚ by potenciálně mohl mít gesci u 7 z nich. Šedé indikátory bude nyní třeba dopracovat, a pokud nedojde ke konsensu, bude třeba některé z nich nahradit. Gestoři jednotlivých kapitol by v této fázi měli komunikovat s potenciálními gestory indikátorů a šedé indikátory zkonkrétnit. V některých případech, např. u odpadů, existuje problém dvojích dat (statistických a nestatistických). ČSÚ bude trvat na tom, aby byla upřednostněna statistická data.

Aneta Haimannová (OUR ÚV) informovala o stavu indikátorové sady ČR 2030:

- strategický rámec obsahuje 192 indikátorů, z toho 18, resp. 19 šedých (jeden specifický cíl v klíčové oblasti Odolné ekosystémy indikátor nemá)
- 60 % z nich je dostupných v časových řadách a 40 % indikátorů je nových, popř. se jedná o výstupové indikátory
- sada se bude dále vyvíjet, především v rámci revizí strategického rámce
- v rámci práce na implementačním plánu se předpokládá dopracování některých šedých indikátorů, které se týkají všech KO s výjimkou KO 5 Globální rozvoj
- OUR uvítá, pokud diskuse k indikátorům budou nadále probíhat jak na technické, tak na koncepční rovině.

Překryv či částečný překryv s indikátory Agendy 2030 je u 33 indikátorů, někdy však nejde o zcela porovnatelná data. Široký překryv ani nebyl cílem práce na národní indikátorové sadě.

Jiří Vrabel (Ekotoxa) se dotázal, jak bude definován interpretační rámec indikátorů a zda budou gestoři k interpretaci přizváni. Dále se dotázal, nakolik se národní sada překrývá s daty Eurostatu. Další indikátory od roku 2015 sbírá např. také Evropská agentura pro životní prostředí.

Miloslava Veselá (ČSÚ) informovala, že Eurostat nebude za země EU reportovat o Agendě 2030. Zodpovědnost za reportování je na členských zemích OSN. Eurostat vzhledem k Agendě 2030 OSN mapuje naplňování cílů Agendy 2030, ale pouze na základě indikátorů z vlastní databáze. V roce 2016 vyšla 0. verze publikace Sustainable development in the EU, která monitoruje stav EU a jednotlivých zemí ve vztahu k 17 Sustainable development goals (SDGs). V listopadu letošního roku by měla vyjít 1. oficiální publikace.

Jiří Hrbek (ČSÚ) doplnil, že Eurostat není ani členem Mezi-agenturní expertní skupiny pro indikátory (IAEG-SDGs), která vyvíjela globální indikátorovou sadu k Agendě 2030.

Martina Václavíková (MZV) navrhla, aby se Výbor pro indikátory spíše než šedými indikátory zabýval indikátory Agendy 2030. Šedé indikátory mohou být dojednány bilaterálně.

K bodu programu č. 3: Různé

Jiří Hrbek (ČSÚ) zareagoval na komentář M. Václavíkové a potvrdil, že Výbor se bude intenzivně zabývat také indikátory Agendy 2030. Řídící výbor RVUR projednával strukturu materiálu k implementaci Agendy 2030, který obsahuje také monitoring a globální reporting. Dotázal se, jakou podobu bude mít globální reporting za ČR.

Anna Kárníková (OUR ÚV) vysvětlila, že reporting k Agendě 2030 má dva aspekty – jedním je reporting v rámci Politického fóra na vysoké úrovni, které probíhá v New Yorku a kde ČR v červenci prezentovat Národní zprávu o plnění Agendy 2030. Podkladem pro Zprávu je ČR 2030 a studie OECD, která srovnává pozici ČR s ostatními státy OECD. Druhým aspektem je reporting na základě indikátorů přijatých v březnu 2017 Statistickou komisí OSN. V tomto ohledu by každá země měla reportovat na všechny indikátory. V tuto chvíli kvůli složitému vyjednávání na globální úrovni ještě nemáme přehled o tom, jaká data z globální sady máme k dispozici v České republice.

Jiří Hrbek (ČSÚ) potvrdil, že ČSÚ bude mít v tomto procesu koordinační roli a provede analýzu dostupnosti globálních indikátorů. ČSÚ připravil pracovní verzi překladu indikátorů a přehled těch, ke kterým jsou metadata. Informoval, že reportovat se bude v SDMX formátu.

Vladimír Hulík (MŠMT) považuje reportování na celou sadu indikátorů za nešťastné. Vzhledem ke kapacitě rezortu může dojít k situaci, že této činnosti nebude schopný. Situace indikátorů v oblasti vzdělávání je neuspokojivá, obavy vyjádřila už i Evropská komise. OSN se k problematice snaží vytvořit pracovní skupiny, ale členství je chaotické. Američtí výzkumníci se navíc do tohoto procesu snaží prosadit nové indikátory, na jejichž sběr MŠMT nemá personální ani finanční kapacity.

Jiří Hrbek (ČSÚ) doplnil, že z 244 indikátorů globální sady je reálně dopracováno pouze 137 indikátorů. Šedé indikátory (tzv. tier 3) Agendy 2030 se prozatím reportovat nebudou.

Miloslava Veselá (ČSÚ) informovala, že na mezinárodní úrovni jsou za indikátory zodpovědné tzv. custodian agencies (např. ILO, FAO), které poskytují k indikátorům metadata.

Jiří Hrbek (ČSÚ) zdůraznil, že zodpovědnost za samotné reportování mají členské země. Mezinárodní organizace mnohdy nemají adekvátní data a je nežádoucí dostat se do situace, kdy ČR bude data institucí muset opravovat.

Martina Václavíková (MZV) požádala, aby se touto záležitostí zabýval i Řídící výbor RVUR a další výbory.

Olga Kastlová (MD) podpořila poznámku J. Hrbka.

Aneta Haimannová (OUR ÚV) informovala, že Národní zprávu o plnění Agendy 2030 a strukturu materiálu k implementaci Agendy 2030 budou v následujících týdnech diskutovat Výbor pro strategické řízení a implementaci principů udržitelného rozvoje a Výbor pro koordinaci pozic ČR k udržitelnému rozvoji RVUR.

Tomáš Hák (COŽP UK) doplnil, že reporting na celou globální sadu indikátorů je důležitý, protože bez něj nelze dělat mezinárodní srovnání. Přimluvil se za to, aby se provedla analýza dostupnosti. Doplnil, že Komise OSN pro udržitelný rozvoj, které předsedal profesor Moldan, již před dvaceti lety testovala první sadu indikátorů.

Václav Němec (Rada seniorů) informoval o konferenci o geoetice, kterou organizuje v rámci svých mezinárodních funkcí v Praze a v Příbrami a nad níž převzal záštitu místopředseda vlády o vědu, výzkum a inovace.

Jiří Hrbek (ČSÚ) poděkoval členům za účast a diskuzi a zakončil jednání.

Počet stran: 7
Počet příloh: 0
Zapsala: Mgr. et Mgr. Aneta Haimannová
Ověřila: PhDr. Anna Kárníková
Praha, 12.07.2017